



2012-06-14

Södertälje tingsrätt

Box 348

Ärende ANM 2010/2154

151 24 Södertälje

Handling

Ansökan om stämning

Kärande: Diskrimineringsombudsmannen, 202100-6073

Box 3686

103 59 STOCKHOLM

Ombud: Jur. kand. Anna Rosenmüller Nordlander

adress som ovan.

Tel: 08-120 20 762, mobil: 073-682 82 62

e-post: anna.rosenmuller-nordlander@do.se

Svarande: SP

Saken: Diskrimineringsersättning enligt
diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansöker härmed om stämning mot SP i tvist om brott mot diskrimineringslagen (2008:567), DL.

DO för som part talan för NÅ enligt 6 kap. 2 § DL. NÅ har medgett att DO för hans talan mot SP.

Yrkanden

DO yrkar att SP förpliktas att betala diskrimineringsersättning för kränkning med 50 000 kronor till NÅ.

På beloppet yrkas ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av stämning till dess full betalning sker.

DO yrkar ersättning för rättegångskostnader med ett belopp som senare kommer att anges jämte ränta.

Grund för käromålet

NÅ använder rullstol och har en personlig assistent. Den 19 september 2010 besökte NÅ SP för att äta tillsammans med sin assistent. NÅ ville ha en öl till maten men blev nekad att beställa en starköl med hänvisning till att servitören inte visste vilka mediciner han tog.

SP har missgynnat NÅ genom att tillfråga honom om vilka mediciner han tar samt nekat honom att beställa en öl.

NÅ har därmed behandlats sämre än andra restauranggäster behandlas, har behandlats eller skulle ha blivit behandlade när han ville beställa en öl på SP.

Det enda skälet till att NÅ blev tillfrågad om sin medicinering och nekades att köpa en öl var att han har en synlig funktionsnedsättning. Andra restauranggäster utan synliga funktionsnedsättningar blir inte tillfrågade om vilka mediciner de tar och nekas inte att beställa någon öl av den anledningen. Missgynnandet har således samband med NÅs funktionsnedsättning.

SP har utsatt NÅ för direkt diskriminering i strid med 2 kap. 12 § första stycket 1 jämfört med 1 kap. 4 § 1 DL.

SP ska därför betala diskrimineringsersättning till NÅ för den kränkning som diskrimineringen har inneburit, enligt 5 kap. 1 § samma lag.

Omständigheter

NÅ är 43 år gammal och har afasi och nedsatt syn. Afasi är en samlingsbeteckning för språkliga skador som uppstår efter en förvärvad

hjärnskada och som kan drabba människor i alla åldrar. NÅ använder rullstol och har en personlig assistent.

Den 19 september 2010 besökte NÅ, tillsammans med sin assistent SW, SP för att äta. SW frågade NÅ om han ville en starköl till maten och det ville han. SW beställde först maten och sedan en öl. Servitören frågade om ölen var till henne eller till NÅ varpå SW svarade att den var till NÅ. Servitören sa att han inte kunde servera ölen till NÅ eftersom han inte visste vilka mediciner som NÅ tog. Servitören frågade om NÅ tog några mediciner och SW svarade att det inte var några problem. Servitören menade då att han inte kunde servera någon öl till NÅ. SW och NÅ lämnade restaurangen utan att äta eller dricka någon öl.

NÅ hade inte druckit någon alkohol före restaurangbesöket.

Diskriminering

Diskrimineringsbegreppet är uppbyggt kring tre rekvisit: missgynnande, jämförbar situation och samband med funktionshinder. En behandling är missgynnande om den medför en skada eller nackdel för den enskilda (prop. 2007/08:95 s. 486 f.). SP har frågat NÅ om vilka mediciner han tar och nekat NÅ att beställa en öl. Detta har medfört obehag och en nackdel för honom, vilket innebär att han blivit missgynnad.

Det andra rekvisitet innebär att en jämförelse ska göras med hur någon eller några andra personer behandlas, har blivit behandlade eller skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation. Jämförelsen måste inte ske med någon faktisk person utan kan vara hypotetisk. Om jämförelsen visar en avvikelse från hur andra personer behandlas kan behandlingen bedömas som diskriminering. Av förarbetena framgår att vid restaurangbesök, för kunder i butik och för den som söker olika typer av samhällelig service bör utgångspunkten vara att i princip alla befinner sig i en jämförbar situation i den meningen att alla – oavsett personliga egenskaper – skall ha rätt att inte bli bemötta på ett trakasserande eller annars diskriminerande sätt. I situationer som dessa får kriteriet jämförbar situation en underordnad betydelse. (Prop. 2007/08:95 s. 487.)

NÅ befann sig vid det aktuella tillfället i jämförbar situation med de andra restauranggästerna som ville äta och dricka en öl.

Den tredje nödvändiga förutsättningen för direkt diskriminering är att det finns ett orsakssamband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden. Ett sådant samband kan vara starkt eller svagt. En diskriminerande avsikt är inte nödvändig för att diskriminering skall vara för handen. Det finns ett orsakssamband även när diskrimineringsgrunden är en av flera faktorer som utgör orsaken till den missgynnande behandlingen. (Prop. 2007/08:95 s. 488 f.) I förevarande ärende har NÅ nekats att beställa en öl med hänvisning till att SP inte haft kännedom om vilka mediciner som NÅ tar. Att NÅ har blivit tillfrågad om vilka mediciner han tar och nekats att få beställa en öl har samband med funktionsnedsättningen på så sätt att personer utan synlig funktionsnedsättning inte får frågan om vilka mediciner personen ifråga eventuellt tar och nekas inte beställa en öl med hänvisning till eventuell medicinering.

SP har, vid möte med DO, medgivit att de systematiskt tillämpat detta förfaringssätt för personer med synlig funktionsnedsättning, se minnesanteckningar från möte mellan DO och SP, bilaga 2.

Diskrimineringsersättning

Diskrimineringsersättningen ska både utgöra ersättning för den kränkning som överträdelsen innebär och avskräcka från diskriminering.

Diskrimineringsersättning ska beräknas med utgångspunkt i allvaret i den lagöverträdelse som skett. Flera omständigheter är av betydelse vid den bedömningen. Utgångspunkten ska vara överträdelsens art och omfattning. (Prop. 2007/08:95 s. 553.)

Samhället uppställer idag hinder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett liv på lika villkor som alla andra. Diskrimineringen i aktuellt ärende är allvarlig på så sätt att den visar en struktur och attityd där personer med funktionsnedsättning i vardagliga sammanhang blir ifrågasatta och kontrollerade på ett sätt som personer utan funktionsnedsättning inte blir. Det kan yttra sig i att andra människor tror sig veta vad som är bäst för personen med funktionsnedsättning och handlar därefter utan att efterfråga

vad personen själv anser vara lämpligt. Detta innebär att personer med funktionsnedsättning inte tillåts bli delaktiga i samhället på samma sätt som övriga.

SP har systematiskt och avsiktligt särbehandlat personer med synlig funktionsnedsättning eftersom SP frågar alla personer som använder rullstol, har någon utvecklingsstörning, har käpp, går snett eller ”inte är som alla andra” om de medicinerar, innan de eventuellt serverar alkohol, se bilaga 2 s. 3.

Preliminär bevisuppgift

1. Vittnesförhör med SW, personlig assistent till NÅ, angående vad som utspelade sig när NÅ skulle beställa en öl på SP. Förhöret ska styrka att NÅ blivit tillfrågad om vad han äter för mediciner och nekats beställa en öl samt att det har samband med hans funktionsnedsättning.

Övrigt

Bilaga 1: Rättegångsfullmakt.

Bilaga 2: Minnesanteckningar från möte mellan DO och SP den 20 september 2011.

Ansökningsavgiften 450 kronor har betalats till plusgirokonto 814011-3.

Dag som ovan

Anna Rosenmüller Nordlander